

Sygn. akt IX Kz 266/14

POSTANOWIENIE

Dnia 5 września 2014 r.

Sąd Okręgowy w Kielcach Wydział IX Karny Odwoławczy w składzie :

Przewodniczący – SSO Klaudiusz Senator (spr.)

Sędziowie: SO Adam Zarzycki

SO Marcin Chałoński

Protokolant: st.sekr.sądowy Elżbieta Drogosz

po rozpoznaniu w sprawie Wojciecha Lubawskiego, Czesława Gruszewskiego, Alberta Soleckiego, Bogdana Klikowicza, Wojciecha Grubnera, Wojciecha Kiełka

oskarżonych o przestępstwo z art. 231§1kk w zw. z art. 35 ust.1 w zw. z art. 6 ust.2 pkt. 10 ustawy o ochronie zwierząt i inne na skutek zażalenia wniesionego przez oskarżyciela subsydiarnego

Stowarzyszenie Obrony Zwierząt w Jędrzejowie

na postanowienie Sądu Rejonowego w Kielcach

z dnia 24 lutego 2014 roku

w przedmiocie umorzenie postępowania

na podstawie art. 437 § 1 k.p.k

postanawia :

uchylić zaskarżone postanowienie i sprawę przekazać Sądowi Rejonowemu w Kielcach do ponownego rozpoznania.

SSO Marcin Chałoński

SSO Klaudiusz Senator

SSO Adam Zarzycki

Wniosek postawiony jest prawomocny
zaskarżenia nie ulega

No oryginał
Za przewodniczącym
STARSZY SEKRETARZ SĄDOWY
Beata Janasz

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 24 lutego 2014 roku w sprawie II K 98/13 Sąd Rejonowy w Kielcach umorzył postępowanie przeciwko Wojciechowi Lubawskiemu, Czesławowi Gruszewskiemu, Krzysztofowi Soleckiemu, Bogdanowi Klikowiczowi, Wojciechowi Grubnerowi, Wojciechowi Kiełkowi oskarżonym o czyn z art. 35 ust.1 w zw. z art. 6 ust. 2 pkt 10 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o ochronie zwierząt (Dz.U. 2003.106.1002 t.j.) na podstawie art. art. 17 § 1 pkt 9 kpk wobec braku skargi uprawnionego oskarżyciela. Z treści uzasadnienia postanowienia wynika, że podstawą umorzenia było również oczywisty brak merytorycznych podstaw oskarżenia.

Jak wynika z akt postępowania Stowarzyszenie Obrony Zwierząt z siedzibą w Jędrzejowie złożyło w dniu 5 lutego 2013 roku przeciwko Wojciechowi Lubawskiemu, Czesławowi Gruszewskiemu, Krzysztofowi Soleckiemu, Bogdanowi Klikowiczowi, Wojciechowi Grubnerowi oraz Wojciechowi Kiełkowi, subsydiarny akt oskarżenia. W złożonej skardze Stowarzyszenie oskarżyło Wojciecha Lubawskiego, Czesława Gruszewskiego, Krzysztofa Soleckiego oraz Bogdana Klikowicza o to, że:

- działając wspólnie i w porozumieniu, w latach 2006 – 2010, zanęcali się nad zwierzętami w Schronisku dla Bezdomnych Zwierząt w Kielcach w ten sposób, że przekraczając uprawnienia oraz nie dopełniając obowiązków stworzyli takie warunki prawne, ekonomiczne i organizacyjne dla działania schroniska, w których zamiast zapewniania bezdomnym zwierzętom opieki, służyło ono zarabianiu na sprzedaży Miastu Kielce i kilkudziesięciu innym gminom usług usuwania tych zwierząt, poprzez gromadzenie ich w nadmiernym zagęszczeniu i w niewłaściwych warunkach bytowania wraz z zaniechaniem właściwej opieki, co doprowadzało zwierzęta do cierpień, rozstroju zdrowia i śmierci,

a w szczególności o to, że

1. Wojciech Lubawski upoważnił Czesława Gruszewskiego do podpisania w imieniu Prezydenta Miasta Kielce decyzji z dnia 3.12.2002 r., znak: GKI.I-7060/1/16/2002, zezwalającej Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych sp. z o.o. ul. Młoda 28 25-619 Kielce (zwanemu dalej: PUK) na działalność regulowaną ustawą z 13.09.1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, tj. prowadzenie schroniska dla bezdomnych zwierząt, pomimo, że Prezydent Miasta Kielce nie określił wcześniej warunków, o jakich mowa w art. 7 ust.3 w zw. z ust. 5 tej ustawy, przez co zaniechał koniecznego unormowania działania PUK w tym zakresie. Ponadto w udzielonym zezwoleniu nie zawarł wymagań jakościowych opieki nad zwierzętami, wymaganych przepisem art. 9 ust. 1 pkt 4 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, poprzestając na powtórzeniu wymagań rządowego nadzoru nad bezpieczeństwem sanitarnym (wówczas obowiązujące Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 5.11.2002 r. w sprawie szczegółowych warunków wymaganych przy prowadzeniu schroniska dla zwierząt)
2. Czesław Gruszewski podpisał w dniu 3.12.2002 r. w/w zezwolenie dla PUK oraz na jego podstawie zawarł z PUK w dniu 15.01.2007 r. w imieniu Miasta Kielce, umowę cywilno-prawną, która była nieprawidłową formą powierzenia PUK realizacji zadania publicznego, w sposób nieuzasadniony ograniczając nadzór Miasta Kielce nad realizacją jego zadań publicznych, przez co umożliwił znęcania się nad zwierzętami w Schronisku dla Bezdomnych Zwierząt w Kielcach
3. Krzysztof Solecki zaniechał nadzoru nad realizacją zadania publicznego powierzonego PUK umową z dnia 15.01.,2007 r., w tym także przestrzegania warunków zezwolenia dla PUK z dnia 3.12.2002r. i wymagań weterynaryjnych obowiązujących PUK jako właściciela

schroniska. Ponadto w dniu 25.11.2005 r. zawarł umowę z lek.wet. Wojciechem Kielkiem o pracę w schronisku, poza ramami zakładu leczniczego dla zwierząt, a więc w sposób nieprzydatny dla celu zapewnienia zwierzętom opieki weterynaryjnej

4. Bogdan Klikowicz samowolnie wykraczając poza warunki zezwolenia dla PUK z dnia 3.12.2002 r. (ograniczającego działalność schroniska do Gminy Miasta Kielce), zawierał w imieniu PUK umowy z licznymi innymi gminami o przyjmowanie zwierząt do schroniska w Kielcach, czym doprowadził do systematycznego przepełnienia schroniska i niewydolności opieki, co skutkowało cierpieniem, rozstrojem zdrowia i śmiercią zwierząt tam zgromadzonych,

tj. o przestępstwo z art. 231 § 1 kk w zw. z art. 35 ust. 1 w zw. z art. 6 ust. 2 pkt 10 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o ochronie zwierząt (w brzmieniu sprzed 1 stycznia 2012 roku) w zw. z art. 11 § 2 kk.

Z kolei Wojciecha Grubnera i Wojciecha Kielka oskarżono o to, że:

- działając wspólnie i w porozumieniu, w latach 2006-2010, znęcali się nad zwierzętami w schronisku dla Bezdomnych Zwierząt w Kielcach w ten sposób, że powierzone ich pieczy – jako lekarzom weterynarii – zwierzęta utrzymywali w stanie nie leczonej choroby,

a w szczególności o to, że:

od dnia 2.07.2010r. do dnia 5.10.2012r. nie kontrolowali stanu zdrowia i nie leczyli psa, który został znaleziony martwy w schronisku w dniu 5.10.2012r. podczas wizytacji schroniska przez urzędników, posłów oraz przedstawicieli organizacji społecznych, jaka odbyła się po spotkaniu w Urzędzie Wojewódzkim w Kielcach

tj. o przestępstwo z art. 35 ust.1 w zw. z art. 6 ust.2 pkt 10 ustawy z dnia 21 sierpnia 19967 roku o ochronie zwierząt (w brzmieniu sprzed 1 stycznia 2012 roku) w zw. z art. 11 § 2 kk.

W uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia Sąd Rejonowy podkreślił przede wszystkim aspekt formalny, polegający na niespełnieniu układu procesowego umożliwiającego złożenie subsydiarnego aktu oskarżenia. Sąd podniósł, iż postanowienie prokuratora zapadłe w dniu 30 grudnia 2011 roku w sprawie 4 Ds. 425/11, było nie tylko z nazwy, ale w istocie postanowieniem o odmowie wszczęcia śledztwa. Przy takiej interpretacji tego postanowienia, Stowarzyszenie Obrony Zwierząt w Jędrzejowie, nie nabyło uprawnień do wniesienia i popierania subsydiarnego aktu oskarżenia, bowiem nie został spełniony wymóg powtórnego wydania przez prokuratora postanowienia o umorzeniu postępowania przygotowawczego. Ponadto, zdaniem Sądu Rejonowego wydawane przez prokuratora kolejne dwa postanowienia obejmują szerszy zakres czynów niż pierwotne postanowienie o odmowie wszczęcia śledztwa i z tego względu w zakresie zachowań uprzednio nierozpatrywanych nie może być mowy o nabyciu przez Stowarzyszenie Obrony Zwierząt w Jędrzejowie uprawnień do wniesienia subsydiarnego aktu oskarżenia z powołaniem się na uprzednią odmowę śledztwa.

W odniesieniu do aspektu merytorycznego Sąd Rejonowy podkreślił, iż kolejną przesłanką umorzenia postępowania w sprawie II K 98/13 jest oczywisty brak merytorycznych podstaw oskarżenia w odniesieniu do rzekomego „znęcania się nad zwierzętami”. Sąd podniósł, iż zbadanie tej materii wymaga wprawdzie szczegółowego postępowania dowodowego, jednak brak jest jakiegokolwiek dowodu na ukierunkowanie, czy też zamierzone działanie oskarżonych. Sąd podkreślił też, że „znęcanie” rozumiane jako powodowanie dotkliwych cierpień, może być wynikiem zaniechania np. głodzenia. Jednak nie sposób jest przewidywać, aby ktokolwiek z oskarżonych (Wojciech Lubawski, Czesław Gruszewski, Krzysztof Solecki), poprzez jakiegokolwiek uchybienia, podejmowanie nieuprawnionych decyzji, obejmował swoim zamiarem powodowanie cierpień zwierząt.

Sąd podniósł, iż w odniesieniu do oskarżonych (Wojciecha Grubnera i Wojciecha Kielka) – lekarzy weterynarii materiał dowodowy nie uprawdopodobnia, że oskarżeni ci mieli znęcać się nad jednym zwierzęciem poprzez zaniechanie udzielenia mu pomocy.

Na powyższe postanowienie Stowarzyszenie Obrona Zwierząt w Jędrzejowie złożyło w ustawowym terminie zażalenie.

W uzasadnieniu stanowiska, skarżący w pierwszej kolejności zakwestionował stanowisko Sądu Rejonowego w przedmiocie braku układu procesowego uprawniającego Stowarzyszenie do złożenia subsydiarnego aktu oskarżenia. W ocenie skarżącego, wbrew stanowisku sądu I – instancji, istnieje układ procesowy uprawniający Stowarzyszenie do złożenia takiego aktu, tym bardziej, że okoliczność ta została już dwukrotnie przesądzona w postanowieniach Sądu Okręgowego w Kielcach w sprawach: IX Kz 800/12 i IX K 332/13. Skarżący wskazał, iż w świetle treści przywołanych wyżej postanowień tutejszego Sądu Okręgowego, dla układu procesowego uprawniającego Stowarzyszenie do wniesienia subsydiarnego aktu oskarżenia, decydujące znaczenie mają dwa postanowienia tj. postanowienie prokuratora z dnia 30 grudnia 2011 roku w sprawie 4Ds 425/11 o odmowie wszczęcia postępowania przygotowawczego, pozostające w istocie postanowieniem o umorzeniu postępowania przygotowawczego oraz postanowienie prokuratora w sprawie 4 Ds. 522/12 z dnia 29 grudnia 2012 roku, którego przedmiotem również pozostawało umorzenie postępowania przygotowawczego.

Ponadto skarżący zarzucił rozstrzygnięciu błędną interpretację art. 6 ust.2 ustawy o ochronie zwierząt. W ocenie skarżącego, w myśl dyspozycji przywołanego przepisu, za przestępstwo znęcania się nad zwierzętami odpowiada nie tylko osoba, która osobiście zadaje ból lub cierpienie zwierzęciu, ale również ten, kto świadomie dopuszcza do zadawania przez inną osobę bólu lub cierpienia zwierzęciu. Podnosząc powyższe skarżący podniósł, iż na skutek błędnej wykładni prawa materialnego postępowanie w niniejszej sprawie od

samego początku toczyło się wedle logiki poszukiwania „sadystry”, a nie udzielenia odpowiedzi na pytanie dlaczego zwierzęta w schronisku w Kielcach utrzymywane były w niewłaściwych warunkach bytowania, co zdaniem skarżącego skutkowało błędnym przyjęciem tezy, iż skoro urzędnicy miejscy w ogóle nie stykali się, ani nie interesowali konkretnymi zwierzętami, nie mogli tym samym sprawiać im bólu i cierpienia z zamiarem bezpośrednim.

W oparciu o powyższe zarzuty skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia oraz przekazanie sprawy sądowi I – instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie oskarżyciela subsydiarnego skutkuje uchyleniem zaskarżonego postanowienia i przekazaniem sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu.

Przede wszystkim należy podnieść, że Sąd Okręgowy w składzie rozpoznającym niniejsze zażalenie podziela pogląd zawarty w uzasadnieniu postanowienia Sądu Okręgowego z dnia 20 czerwca 2013r. wydanego w sprawie IX Kz 332/13. **Uznać zatem należy postanowienie prokuratora o odmowie wszczęcia śledztwa z 30.12.2011r., jako postanowienie o umorzeniu.** Zbędne jest w niniejszym uzasadnieniu powielanie argumentów zawartych w uzasadnieniu w/w postanowienia i wystarczającym jest odesłanie do jego treści.

Dlatego zgodzić się należy ze stanowiskiem skarżącego, iż rzeczywiście w układzie procesowym jaki istnieje w niniejszej sprawie, aktualnie nie wystąpiła negatywna przesłanka procesowa skutkująca niedopuszczalnością procesu karnego określona w art. 17§1 pkt 9 kpk tj. braku skargi uprawnionego oskarżyciela. Spełnione są przez Stowarzyszenie Obrona Praw Zwierząt w Jędrzejowie wymogi formalne określone w art. 55 § 1 kpk w zw. z art. 330 § 2 kpk do wniesienia subsydiarnego aktu oskarżenia. Postanowienie z dnia 30.12.2011 r. zostało zaskarżone przez Stowarzyszenie, a następnie uchylone przez Sąd Rejonowy w Kielcach, który wówczas już wskazał, iż w istocie

decyzja prokuratora została błędnie nazwana, a jej znaczenie procesowe winno być oceniane jako postanowienie o umorzeniu postępowania. Po uchyleniu, postanowieniem z dnia 8 czerwca 2012r. prokurator wszczął śledztwo, które następnie postanowieniem z dnia 29 czerwca 2012r. umorzył. Zażalenie na to postanowienie w dniu 15.07.2012r. ponownie wniosło Stowarzyszenie, które to zażalenie zostało postanowieniem prokuratora z dnia 27.12.2012r. uwzględnione. Następnie w dniu 29.12.2012r. prokurator po raz kolejny umorzył śledztwo.

Reasumując powyższe rozważania, skarżący w świetle przesłanek określonych w treści art. 55 § 1 kpk i art. 330 § 2 kpk, wbrew stanowisku sądu I – instancji, jest uprawniony do wniesienia i popierania subsydiarnego aktu oskarżenia.

Nie ulega jednak wątpliwości, że oskarżyciel subsydiarny musi ograniczyć granice swojej skargi do granic zakreślonych treścią postanowienia prokuratora. Zwrócić w tym miejscu należy uwagę na orzeczenie Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 24 kwietnia 2013 r., sygn. IIAKz 200/13 (Prok.iPr.-wkł.2013/10/37.) zgodnie, z którym oskarżyciel wnoszący subsydiarny akt oskarżenia poprzez art. 55 § 1 k.p.k. musi ograniczyć granice swego zaskarżenia do takich elementów, jakie wynikają z treści postanowienia o odmowie wszczęcia lub umorzeniu postępowania przygotowawczego. Z kolei jednak zakres prowadzenia tego postępowania zdeterminowany jest treścią złożonego zawiadomienia o przestępstwie. Tak więc, badając podstawy zezwalające na wniesienie subsydiarnego aktu oskarżenia (art. 330 § 2 k.p.k.), sąd w pierwszej kolejności powinien ustalić, w oparciu o zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa, ścigania jakich czynów domagał się pokrzywdzony, a następnie na podstawie treści postanowienia o umorzeniu postępowania przygotowawczego stwierdzić, czy postępowanie to zostało zakończone w zakresie całego zawiadomienia złożonego przez pokrzywdzonego. Nie jest natomiast wystarczające poprzestanie na porównaniu kwalifikacji prawnych

czynów objętych postanowieniem prokuratorskim i subsydiarnym aktem oskarżenia, czy jedynie zestawienie literalnej treści opisów tych czynów. Sąd, dokonując ustaleń dotyczących tożsamości czynu, nie powinien brać pod uwagę jedynie procesowego opisu czynu zamieszczonego w postanowieniu prokuratora, ale musi także uwzględnić okoliczności wynikające z czynności dowodowych przeprowadzonych w śledztwie lub dochodzeniu, czynności sprawdzających, a także okoliczności z przebiegu postępowania zażaleniowego (tak J. Zagrodnik, Instytucja skargi subsydiarnej w procesie karnym, Monografie Prawnicze, Wydawnictwo C. H. Beck, Warszawa 2005). Dla ustalenia tożsamości tego czynu nie mogą mieć decydującego znaczenia precyzja ich opisu czy zaproponowana w subsydiarnym akcie oskarżenia, albo w postanowieniu o umorzeniu śledztwa kwalifikacja prawna.

Dlatego Sąd Rejonowy powinien dokonać dogłębnej analizy we wskazanym kierunku.

Wskazanie, jako podstawy do umorzenia postępowania oczywistego braku merytorycznych podstaw oskarżenia w świetle pobieżnego uzasadnienia takiego stanowiska jest na obecnym etapie przedwczesne. Skoro Sąd zdecydował się na umorzenie postępowania z oczywistych podstaw, to powinien wnikliwie przeanalizować zachowania oskarżonych w kontekście przedstawionych zarzutów. Niezbędne jest w takim przypadku dokonanie analizy pojęcia znęcania się nad zwierzętami, tak jak to przedstawił skarżący w złożonym zażaleniu. Przypomnieć należy, że zgodnie z art. 6 ust.2 pkt 10 ustawy o ochronie zwierząt przez znęcanie się nad zwierzętami należy rozumieć zadawanie albo świadome dopuszczanie do zadawania bólu lub cierpień, a w szczególności utrzymywanie zwierząt w niewłaściwych warunkach bytowania. Tymczasem Sąd Rejonowy ograniczył się do dosyć pobieżnego odniesienia się do zarzutów postawionych oskarżonym. Szczególnie skąpe wywody Sąd Rejonowy odniósł do oskarżonych lekarzy weterynarii. Sąd nie ustalił, jakie

były ich obowiązki w przedmiotowym schronisku i czy powinni zająć się tym konkretnym psem.

Powyższe uwagi Sądu Okręgowego nie oznaczają, że w niniejszej sprawie nie może nastąpić umorzenie postępowania w oparciu o podstawę wskazaną przez Sąd Rejonowy. Do takiego postąpienia niezbędne jest jednak dokładne przeanalizowanie zebranego w sprawie materiału dowodowego i wnikliwe uzasadnienie podjętej decyzji. Po gruntownej analizie zebranych dowodów Sąd Rejonowy może rozważyć czy np. tylko co do niektórych z oskarżonych zachodzi oczywisty brak merytorycznych podstaw oskarżenia. Niezbędne jest jednak należyte rozważenie dowodów, aby nie doszło do takiego uchybienia, jak chociażby wskazane powyżej tj. pobieżnego odniesienia się do zarzutu postawionego lekarzom weterynarii.

Mając powyższe na uwadze należało orzec, jak w części dyspozytywnej niniejszego postanowienia.

SSO Adam Zarzycki

SSO Klaudiusz Senator

SSO Marcin Chałoński

Niniejsze postanowienie jest ostateczne,
odwołań i skarg nie podlega.

Podpisany:
Za zgodność:
.....

.....

STARSZY SEKRETARZ SĄDOWY

.....